Temiſtius Omnia artificialia habent rōez acciden
tis reſpectu naturalium
Quibuſcūqꝫ de nūero mortaliū natura dedit intellectuz. his
ꝑmiſit ſinglas poñas ī miſteriū ītellect⁹. Sēſus ñ decipit cir
ca ſuū ſenſibile ꝓpriū ſuatis trib⁹ ꝯditōib⁹ q̄ ſūt debita diſpō
medij: debita diſpoſitio organi: ꝛ debita obiecti diſtantia
Ea que ſcim⁹ ſunt minima reſpectu coꝝ que ignoramus.

Sequūtur autoritates .iij. libri de anima

Intellect⁹ eſt ps aīe Intelligere eſt pati ɼintelligibilia
Sicut ſe hꝫ ſenſus ad ſenſibilia. ſic ſe hꝫ intellectus ad
Intellect⁹ poſſibil' nihil ē ī actu d nūero entiū añq̄ꝫ ītelligit ea
Intellect⁹ nō hꝫ organū in corpe. ſꝫ ē ab oī organo corpali ſe
Aia intellectiua eſt ſpēꝝ intelligibiliū loc⁹ Lparatus
Intellectus cum intelligit valde intelligibilia non minus in
telligit imo magis
Intellectus cū intellexerit alia poteſt ſeipſum intelligere
In oīb⁹ būtibus formā in materia differt res ꝛ rei eſſe
Entia ſiue quidditas rei eſt propriū obiectum intellectus
Intellectus eſt ſimplex impaſſibilis ꝛ immixtus.
Intellect⁹ poſſibilis eſt primo tanq̄ꝫ tabula raſa in qua nihil
eſt depictum: poſſibilis tñ depingi.
Intellect⁹ noſter intelligit ſe ſicut alia ꝑ ſpēs aliarum
In ſeparatis a materia idem eſt intelligens ꝛ intellectum.
Sicut ī oīm reꝝ natura ē aliq̄d qđ p̄t primo fieri ꝛ facere oīa
illi⁹ generis. ſic etiā in aīa ē ncc̄e hec duo eſſe: vnū. ſ. qđ p̄t fieri
oīa itelligibilia ꝛ recipe ea. ꝛ hoc eſt intellect⁹ paſſibilis. aliud
vero q̄p̄t facere oīa intelligibilia: ꝛ hoc eſt intellect⁹ agēs Vñ
duplex eſt poña aīe intellectiue. ſ. agēs ꝛ paſſibilis. Intellect⁹
agēs eſt ſicut lumen. q2 lumē facit colores in poña actu viſibi
les. ſic intellect⁹ agēs poña intelligibilia facit actu ītelligibilia
Agens eſt nobilius ꝛ honorabilius paſſo ꝛ forma materia.
Intellectus eſt immortalis ꝛ perpetuus.
Duplex ē opatio intellect⁹ Vna que dicit ſimpliciū termino
rū apprehenſio. Alia ſimpliciū terminoꝝ apprehenſoꝝ ꝯpo
ſitio ꝛ diuiſio: ſub q̄ ꝯprehendit tertia ſcꝫ rōcinatio remota
Priuatio cognoſcitur per habitum

d n.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Intellectus noſter eſt ens in potentia [dit potentiaꝫ
Potentia in vno indiuiduo precedit actū: ſed act⁹ ſimplr̄ p̄ce
Omnia que fiunt ab vno ente: in actu fiunt
Duplex eſt intellectus poſſibilis. ſcꝫ practicus ⁊ ſpeculatiuus
Speculatiuus conſiderat rem ſimpliciter. Practicus conſi-
derat ipſam per comparationem ad opus
Sicut res habet eſſe ſic habet intelligi.
Omne ens aut eſt ſenſibile aut intelligibile.
Anima eſt quodammodo omnia.
Scientie ſecantur quemadmodum res de quibus fiunt ſcie.
Lapis non eſt in anima ſed ſpecies eius.
Manus eſt organus organorum
Intellectus eſt ſpecies ſpecierum id eſt formarum
Duplex eſt appetitus. ſcꝫ intellectiu⁹: ⁊ ille dicit̄ volūtas. ⁊ ſen-
ſitiu⁹: ⁊ ille diuidit̄ in duas ſcꝫ in iraſcibilem ⁊ in ꝯcupiſcibilē.
Neceſſe eſt quēcunqꝫ intelligentem fantaſmata ſpeculari.
Natura nihil facit fruſtra Unde nō deficit in neceſſarijs nec
habundat in ſuperfluis
Intellectus prinpiorum ſemper eſt rectus.
Appetibile ſemper mouet appetitū ſub ratione boni: ſiue hoc
ſit bonum apparens ſiue exiſtens
Tria requiruntur ad motum animalis: ſcꝫ mouens motuꝫ ⁊
organum motus
Duplex eſt motus. ſcꝫ mouens mobile qđ eſt appetibile: ⁊ mo-
uens motū qđ eſt potētia appetitiua in homine. motū aūt eſt
organū animalis puta ipſum cor [tiōis ſue vſqꝫ in fineꝫ
Neccē eſt oē qđ viuit hr̄e aīam vegetatiuā a principio genera-
Neceſſe eſt omne animal habere ſenſus
Impoſſibile eſt corpus animalis eſſe ſimplex elementum.
Senſus guſtus ⁊ tactus nccārij ſunt oī aīali: alij aūt debn̄ eē
Non videmus extramittendo ſed intus ſuſcipiendo
Senſus tactus eſt prim⁹ oīm ſenſuū. qꝛ ſine eo aīa eē nō pōt.
Excellens ſenſibile corrumpit ſenſum
Excellens tangibile corrumpit animal
Linguam habet animal vt ſignificet aliquid alteri.

Cōmenta. ¶ Intellect⁹ nō eſt corp⁹ nec ꝟt⁹ in corpore.

XVIII

Sermo in principijs debet eſſe longus vt ait plato
Ariſtoteles adinueniens intellectū poſſibilē inuenit q̃dda ꝫ
Spēs humana eſt eterna Lnouū genꝰ materie
Neceſſe eſt in omni intelligibili abſtracto aliquid ſimile eſſe
materie et aliquid ſimile eſſe forme. ſcꝫ potentiam ⁊ actum
Nulla forma eſt liberata a potētia ſimpl'r niſi prima forma que
Nis forma ſeꝑata a materia ē itellectia Lextra ſe nihil itelligit
Credo ꝙ ille hō ſcꝫ ariſtoteles fuit in natura regl'a ⁊ exēplar
q̃ddaꝫ. nā adinuenit ad demr̄andū vltimā ꝑfectōeꝫ ī materia
Habitꝰ eſt ꝑm quē hn̄s ipm ꝑt agere qn̄ vult.
Operatio intellectꝰ poſſibilis eſt intelligere. ſed operatio intelle//
ctus agentis eſt abſtrahere intelligere facere
Intelligere eſt recipe intelligibilia. ſed abſtrahere eſt potentia
intelligibilia facere actu intellecta denudando ea a materia ⁊
a ꝯditionibus materie
Ulia non hn̄t eſſe extra aīam vt voluit plato
Intellectꝰ poſſibilis eſt vltimꝰ in ordine itelligētiaꝝ ſeꝑataꝝ
Prima principia ꝑ nihil aliō q̃ꝫ ſolo lūīne itellcūs cognoſcūt
Quācūqꝫ hō fuerit copulatꝰ intellectui ꝑ ſciam oīm rerum tūc
eſt quaſi deus.
¶ Temiſtiꝰ ¶ Si aliqs eſt intellectꝰ in quo non eſt potēā: il
le nec intelligit priuatiōes nec mala: ⁊ talis eſt prima cauſa
Ille intellectꝰ q̇ plura intelligit nō eſt dignior. ſed q̇ nobiliora
intelligit ille eſt nobilior ⁊ dignior.
Intellectꝰ diuinꝰ eſt ipſa veritas: ⁊ nō ſemꝑ veꝝ intelligit.
¶ Cōmen. ſuper tertiū de aīa. Prius eſt ſcire actōes aīe:
q̃ꝫ eius ſubſtantiam
Intellectus eſt omnibus cōīs. cognitio autem non.
Scire genus precedit ipſum ſcire differentiam
Prima ꝑfectio ſenſus eſt virtus in corpore
Minimꝰ error in principio eſt cā maximi erroris in fine
Uirtutes paſſiue ſunt mobiles ab eo cui attribuūtur. actiue
mouent cui attribuūtur
Anima rōnalis indigna eſt inſpicere ⁊ ꝯſiderare intentiones
que ſunt in imaginatiua
Sic ſenſus idiget inſpicere ſenſibilia. ſic itellectꝰ intelligibilia

Forme rerum extrinſecarum mouent intellectum
Mens.i.intellect⁹ agens aufert formas a materijs ⁊ facit ea intellectiua in actu poſtquam erunt intellectiua in potentia
Intellectus recipit omnes formas naturales.
Omne recipiens debꝫ eſſe denudatū a natura recepti.
Intellect⁹ poſſibil' nihil hꝫ in ſui natura in formis naturalib⁹
Forme naturales non ſunt ſeparabiles
Extrema in ſpecie differunt a medijs.
Intellect⁹ poſſibilis eſt illud qđ ē ī potētia ad oēs ītētiōes formarum naturaliū vl'iuꝫ.⁊ ñ ē ī actu ad aliqđ entiū añquam ītelligat
Diuerſitas materie recepte facit diuerſitatē nature recipiētis.
Omne generabile ⁊ corruptibile eſt particulare [corpore.
Intellect⁹ nō eſt hic.i.particularis neqꝫ corp⁹ neqꝫ ē forma in
Intellect⁹ q̄ creat ⁊ generat intelligibilia ē intellect⁹ agens
Anima non intelligit ſine imaginatione ſicut ſenſus non ſentit ſine preſentia ſenſibilis
Impoſſibile eſt eaſdem intentiones ponere qñquam corruptibiles quandoqꝫ eternas.
Natura corruptibil' ſiue paſſibilis ñ pt̄ trāſmutari ī eternam
Color non mouet viſum niſi ꝑ preſentiam lucis
In formis abſtractis nō eſt niſi vnū indiuiduū in vna ſpecie.
Ab vno inſtrumento non poteſt venire niſi vna actio.
Intellcūs agēs vt poſſibil' neqꝫ ē generabil' neqꝫ corruptibil'.
Omne ens ſenſibile diuidit' in materiam ⁊ formam.
Niſi eſſꝫ hoc gen⁹ entiū non poſſemus intelligere multitudinem in rebus abſtractis
Scire de aīa neceſſarium eſt in ſciendo primā phiam.
Sicut ſehꝫ lux ad dyaphonū ſic intellect⁹ agens ad poſſibilem.qr ſicut lux eſt ꝑfectio dyaphoni ſic intellect⁹ agens eſt ꝑfectio intellectus poſſibilis
Hoc nomē ītellect⁹ equoce dī de intellcū agēte ⁊ ſpeculatiuo
Omnis virt⁹ exñs in corpe ꝯpoſito eſt ex primis q̄litatibus.
Virtus imaginatiua eſt in interiore parte cerebri: ⁊ cogitatiua eſt de genere exiſtentiū virtutum in corpore
Oēs pt̄ es aīe ſunt forme in materijs preter rōnalem
Locus nihil eſt eorum que exiſtunt in eo

Uirtus cogitatiue eſt in genere virtutum ſenſibilium.
Primum intelligens extra ſe nihil intelligit
Mouēs ⁊ motū debēt eē eiuſdē ſpēi   [quā extrahit a ſe.
Intellectꝰ cū fuerit in actu p̄t intelligere ſeip̄m ꝑ intentionem
Intellectꝰ abſtrahit ꝗdditatē ab habenti ꝗdditatem. ⁊ non
ceſſat abſtrahere donec venit ad ſimplicem quidditatem
Rectum eſt in continuo ſicut ſimeitas in naſo:
Si non eſſet materia non eſſet paſſio.
Intelligere eſt paſſio ⁊ non actio
In eo ꝙ intelligibile eſt ex ſe intelligens: ⁊ intelligens ⁊ intel-
lectum erunt idem in omnibus modis
Ea que agunt ⁊ patiunt̄ in ſubiecto ꝯmunicant
Propria paſſio eſt aliqua priuatio ⁊ nullam habꝫ naturā ꝓ-
priam preter naturam ſubiecti
Unum oppoſitoꝝ ꝑ reliquū intelligitur.
Anima eſt vnum entium naturalium rerum
Conſideratio de anima eſt conſideratio naturalis.
Nihil agit niſi per ſuam formam
Actus intellectus agentis eſt ſua ſubſtantia
Spēs humanas deficere eſt impoſſibile
Forme immateriales ex ſe ſunt intellectiue.
Ubi non eſt vera generatio ibi non eſt verum agens
Per virtutem cogitatiuā hō differt ab omnibꝰ aīalibus
Intellectꝰ agens tm̄ eſt in actu ⁊ non in potentia.
Perfectio humana eſt intelligere res abſtractas.
Eternū in ſua actione non indiget corruptibili:
Omne factum habet quidditatem.
Impoſſibile eſt vt aliqđ generabile ⁊ corruptibile ſit materia
Intellectus paſſibilis intelligit formas materiales   [eterni
⁊ formas abſtractas.
Quarum differentia ſunt eadem
Illud quod exiſtit in anima eſt forma tm̄ ⁊ non materia
Imaginationes ſunt de genere reꝝ ſenſibilium
Ratio non exiſtit in omnibus animalibus.
Si motor eſt vnus mobile erit vnum
Intellectus non mouet ſine voluntate